

prima instanță: Judecătoria Orhei
Judecător: E.Buzu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol

Î N C H E I E R E

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Doroș Maria (succesorul în drepturi a Annei Șatravca), prin intermediul reprezentantului, avocatul, Lungu Artur,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Șatravca Anna, succesorul în drepturi Maria Doraș împotriva Verei Șatravca, intervenienți accesorii, Șatravca Vasile, Șatravca Dumitru și Garabjiu Elena cu privire la declararea succesorului nedemn,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Lungu Artur în interesele Mariei Doraș, succesorul în drepturi a Annei Șatravca și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Orhei din 31 ianuarie 2017

c o n s t a ț ă :

La 28 octombrie 2014 Șatravca Anna s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Verei Șatravca privind declararea succesorului nedemn.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că este soția lui Șatravca Ivan, iar din căsătorie au 5 copii.

A menționat reclamanta că soțul ei, Șatravca Ivan a decedat la 05 octombrie 2012, iar după decesul lui s-a adresat la notar cu cerere de acceptare a succesiunii, iar Primăria Chiperceni i-a eliberat un certificat care confirmă că dintre moștenitori doar ea a intrat în posesia averii succesoriale.

Astfel, Șatravca Anna a relatat că a depus la notar declarație de acceptare a succesiunii, iar două dintre fiice au depus declarație de renunț la succesiune.

Totodată, Șatravca Vera nu a depus nici declarație de acceptare a succesiunii și nici de renunț la succesiune, ce denotă indiferența ei atât față de ea, cât și față de averea tatălui ei.

Specifică Șatravca Anna că pârâta a manifestat indiferență și s-a eschivat de la întreținerea defunctului, Șatravca Ivan care a fost bolnav și a necesitat susținere atât morală, cât și financiară. Nu s-a interesat nici o dată despre starea sănătății lui, nu l-a vizitat, nu l-a ajutat, iar unica care a avut grijă de defunct a fost ea și fiicele care au renunțat la moștenire.

A solicitat reclamanta, declararea ca succesori nedemn a Verei Șatravca după decesul lui Șatravca Ivan la 05 octombrie 2012.

La 21 iulie 2015 Șatravca Anna a decedat. (f.d. 64, vol.I)

Prin încheierea din 29 iulie 2015 a Judecătoriei Orhei, a fost încetat procesul în temeiul art. 265 lit. f) CPC. (f.d. 66, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 14 decembrie 2015 a admis recursul declarat la 13 august 2015 de Doroș Maria și a casat încheierea Judecătoriei Orhei din 29 iulie 2015 de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit. f) CPC. A admis cererea și a dispus înlocuirea în prezenta cauză, a reclamantei Șatravca Anna decedată la 21 iulie 2015 cu succesori în drepturi Doroș Maria. A respins ca neîntemeiată cererea Mariei Doroș de suspendare procesul până la eliberarea certificatului de moștenitor testamentar al averii decedatei Șatravca Anna și s-a remis pricina primei instanțe pentru examinare în fond. (f.d. 84-86, vol.I)

Prin încheierea protocolară din 23 iunie 2016 a Judecătoria Orhei s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii pe Șatravca Vasile, Șatravca Dumitru și Garabajiu Elena. (f.d. 118, vol.I)

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 31 ianuarie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Șatravca Ana, succesori în drepturi Doroș Maria împotriva Verei Șatravca, intervenienții accesorii, Șatravca Vasile, Șatravca Dumitru și Garabajiu Elena cu privire la declararea succesori nedemn, a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 211-214, vol.I)

La 27 februarie 2017, succesori în drepturi a Annei Șatravca, Doroș Maria prin intermediul avocatului Lungu Artur a declarat apel nemotivat, iar la 11 aprilie 2017 a depus apel motivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe din 31 ianuarie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017 a fost respins apelul declarat de către avocatul Lungu Artur în interesele Mariei Doroș, succesori Annei Șatravca și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Orhei din 31 ianuarie 2017. (f.d. 11-17, vol.II)

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut prevederile art. art.117, 118 alin. (1), (5) și 119 alin. (1) CPC, art. 1432 și art. 1435 ale Codului civil, care reglementează aspecte ce țin de probe și probațiune, precum și dispoziții generale cu privire la moștenire, referitor la succesori nedemn și decăderea din dreptul la succesiune.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a reținut că prima instanță întemeiat a respins acțiunea, deoarece în speță, nu a fost probat în nici un mod faptul că Șatravca Vera s-a eschivat cu rea-credință de la întreținerea defunctului, Șatravca Ivan, or, în acest sens la materialele dosarului lipsesc probe pertinente.

Sub acest aspect, instanța de apel a remarcat susținerea primei instanțe prin care a constatat cu certitudine că pot fi excluși de la moștenire, ca nedemni, moștenitorii care prin sentință definitivă sunt condamnați pentru săvârșirea intenționată a unei infracțiuni împotriva celui ce a lăsat moștenirea în scopul de a veni la succesiune, însă la caz, probe care ar demonstra nedemnitățile pârâtei față de defunct și ar reprezenta temei de decădere din dreptul la succesiune nu au fost prezentate.

La 23 decembrie 2017, Doroș Maria (succesorul în drepturi a Annei Șatravca), prin intermediul reprezentantului, avocatul, Lungu Artur a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel, cu pronunțare a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, reiterând motivele de fapt și de drept invocate în cererea de apel.

A indicat că, instanța de apel a examinat superficial cauza și nu a aplicat legea care trebuia aplicată, interpretând în mod eronat legea, invocând art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC.

Ca rezultat, instanța de apel nu a verificat toate circumstanțele invocate de aceasta, or, reținerea de către Curtea de Apel Chișinău precum că Șatravca Vera la ajutat pe defunctul, Șatravca Ivan, vine în contradicție cu declarațiile intervenienților accesorii, care sunt anexate la procesul-verbal al ședinței de judecată și care au fost înregistrate audio. Totodată, însăși Șatravca Vera a declarat că nu a acordat ajutor părinților săi, manifestat prin întreținerea sau îngrijirea acestora.

Astfel, consideră că instanța de apel în motivarea deciziei sale a indicat selectiv circumstanțele cauzei, precum și subiectiv și-a argumentat soluția dată.

Recurenta și-a întemeiat prezenta cerere de recurs în baza prevederilor art. 1434 alin. (2) Cod civil, art. art. 4, 6, 12 alin. (1), 20 alin. (2), 26 și 240 ale CPC, art. 48 alin. (4) din Constituție.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din actele cauzei copia decizie instanței de apel din 24 octombrie 2017, a fost expediată pentru cunoștință în adresa părților, inclusiv și în adresa recurente, Doroș Maria la 24 noiembrie 2017 fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 17054. (f.d. 18)

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 23 decembrie 2017, în termen.

La 22 ianuarie 2018, în adresa Verei Șatravca, Șatravca Vasile, Șatravca

Dumitru și Garabgiu Elena au fost expediate copiile de pe recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Verei Șatravca, Șatravca Vasile, Șatravca Dumitru și Garabgiu Elena nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Doroș Maria (succesorul în drepturi a Annei Șatravca), prin intermediul reprezentantului, avocatul, Lungu Artur în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Doroș Maria (succesorul în drepturi a Annei Șatravca), prin intermediul reprezentantului, avocatul, Lungu Artur nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Doroș Maria (succesorul în drepturi a Annei Șatravca), prin intermediul reprezentantului, avocatul, Lungu Artur.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Doroș Maria (succesorul în drepturi a Annei Șatravca), prin intermediul reprezentantului, avocatul, Lungu Artur, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva